

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra systematické teologie a filosofie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky Jaroslav Brož

Autor/autorka práce: Jan Vilímek
 Studijní program/obor: Teologie, Katolická teologie
 Název práce: Křesťanské odmítnutí zvířecích obětí a novozákonní pojetí
 Kristovy smrti
 Vedoucí práce: David Bouma
 Rozsah práce: 150 869 znaků = 84 NS (74 tištěných stran)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐		☒	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐		☒	
Práce přináší nové poznatky	☒		☐	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☒		☐	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Na začátku je třeba ocenit volbu tématu diplomové práce, které je v současné postmoderní době s tendencemi kříšení rozličných starobyklých rituálů velmi aktuální. Diplomand uchovil tematiku zvířecích obětí vzhledem ke Kristově spasitelskému dílu z hlediska fundamentální teologie, což vyžaduje jistý multimetodický přístup. Vedle nezbytného čerpání z biblických pramenů zjevení je třeba z důvodů apologetických přihlížet k soudobým religionistickým a filozofickým modelům oběti a kriticky je konfrontovat s teologicky interpretovaným biblickým poselstvím. Tuto metodu si Vilímek na začátku své práce vytyčil a věrně se jí drží.

Je pochopitelné, že charakter práce neumožňuje konat detailní badatelské sondy u dílčích biblických otázek. Autor ale využívá pro svůj účel samotné biblické texty i jejich moderní interpretaci tak, že neopomíjí žádný důležitý aspekt současného biblického bádání. Podle vhodnosti prokazuje Vilímek obeznámenost se studiem biblického slovníku a gramatiky a dokáže číst texty v redakční synchronní ucelenosti spolu s přihlédnutím k jejich diachronně skladebnému charakteru.

V antropologické třetí kapitole prokazuje ve velké šíři znalost moderních pojetí oběti, které demonstruje především na význačných autoritách, jako je M. Bloch, R. Girard, Evans-Pritchard nebo E. B. Tylor. Tyto modely oběti nejen zdařile popisuje, ale dokáže kriticky ukázat jejich přínos i meze.

Také pojednání o Kristově díle jako obětním procesu je teologicky správné. Autor představuje polyteologický přístup novozákonních autorů a pokouší se jej systematicky vyložit jako komplementární pohled na bohatství Kristova vykoupení.

Vedle přímé práce s biblickými a dalšími starověkými texty Vilímek konzultoval dostatečný výběr sekundární literatury, která je velmi recentní. Pro starozákonní kult vedle komentáře J. Milgroma bych doporučil rozšířit obzor například o studie B. Janowskeho a dominikána A. Schenkera. Také pro List Židům by bylo možno doporučit například již klasický komentář H. Attridge nebo studie A. Vanhoye.

Formální stránce práce nelze nic podstatného vytknout. Styl pojednání je srozumitelný, věcný a čtivý. Autor se vyznačuje značnou zralostí písemného projevu, který je promyšlený, a prokazuje znalost odborné terminologie. Místy proto, aby se zabránilo opakování stejných výrazů, používá student počestně cizí výrazy.

Rád bych upozornil na jednu věcnou záležitost: odstavec 4.2. je nazván "Vnitřní souvislost Ježíšovy oběti a zmrtvýchvstání". Touto formulací autor už do jisté míry vyjadřuje konkrétní pohled na oběť jako zmaření života a spojuje ji s následným pojmem "zmrtvýchvstání". Je ovšem možný i jiný výklad - podle mého soudu pravděpodobnější -, totiž že samo Kristovo oslavení je ještě součástí obětního procesu. Text Žid 9,11nn. představuje Kristovo kněžské obětní působení jako souvislý proces od prolití krve až k proniknutí do "nebeské svatyně", tj. do Boží přítomnosti, a to díky jeho oslavenému tělu. Pak je možno novozákonní obětní proces definovat jako existenciální proměnu, jíž Kristus - a s ním ti, kdo na něm mají podíl - dosahuje sjednocení s Bohem.

Vilímkova práce je bezesporu pro naši teologickou scénu přínosem. Rád ji doporučuji k obhajobě a vyslovuji naději, že autor se snad bude tématem dál zabývat. Bylo by to užitečné.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

1. Proč autor Listu Židům asi použil starozákonní figurativní jazyk k pojednání o Kristově existenciální oběti?
2. Základní principy starozákonního izraelského kultu.

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 6. ledna 2021

Podpis: